

Beretning afgivet af Social- og Ældreudvalget den 00. maj 2022

3. udkast

til

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om at give ældre borgere en reel ret til omsorg efter serviceloven

[af Karina Adsbøl (UFG), Lise Bech (UFG), Liselott Blixt (UFG), Bent Bøgsted (UFG) og Hans Kristian Skibby (UFG)]

1. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet og Radikale Venstre

Et [flertal] bestående af [S, RV....] har stor sympati for intentionerne i forslaget om at prioritere mere omsorg i ældreplejen.

Partierne mener, at sikring af omsorgen og plejen for den enkelte ældre skal være hele omdrejningspunktet for den måde, fremtidens ældrepleje skal tilrettelægges på. Det kræver et opgør med den nuværende overstyring og rygdækningsdokumentation for i stedet at skabe mere tid til plejen og omsorgen for de ældre.

Det er derfor partiernes holdning, at det ikke er tilstrækkeligt med enkeltstående justeringer af nuværende lovgivning. Der er brug for en ny ældrelov med fokus på klare værdier, værdighed, valgfrihed, selvbestemmelse og få regler og dokumentationskrav.

Det er partiernes intention, at med en ny ældrelov skal bureaukrati og kontrol erstattes af øget tillid til medarbejderne og mere plads til fagligheden. Målet er en ældrepleje, hvor alle ældre får den pleje og omsorg, de har behov for.

Partierne noterer sig, at Regeringen har igangsat en inddragende proces, hvor der bl.a. er nedsat et rådgivende panel og tre ekspertgrupper med inddragelse af interessenter, eksperter, medarbejdere, borgere og forskere. Ligesom der afholdes regionale stormøder, hvor borgere, pårørende, medarbejdere og øvrige interesserede kan bidrage med deres erfaringer og forslag til at skabe en værdig ældrepleje.

Partierne afventer derfor regeringens forhandlingsoplæg til en værdig ældrepleje i efteråret 2022.

Partierne kan på den baggrund ikke støtte beslutningsforslaget.

Venstre

Venstre mener, at omsorg ikke alene kan sættes på formel, standardiseres, kvantificeres – ej, heller sættes ind i en stram lovgivningsramme, fordi omsorg er individuel, personbåren og i høj grad afhængig af tid, sted og omstændigheder.

De alt for mange omsorgssvigt i ældreplejen, som vi har været vidende til de seneste år, taler deres tydelige sprog. Der er plads til forbedringer, så vi får omsorgen, værdigheden og empatien tilbage i vores ældrepleje.

Ældre som i et langt liv har knoklet for sig selv, deres familier og for samfundet skal ikke ligge med våde bleer, opleve at være usoinerede, bo i en »svinesti« eller mangle mad og drikke. Det kan vi som velfærdssamfund ikke være bekendt.

V mener, at omsorg også er en ledelsesopgave.

Den enkelte leder skal give plads til, at ansatte har det nødvendige overskud til at drage omsorg for ældre og patienter og prioritere, at ansatte på alle niveauer forstår, at nærvær er det første skridt mod et omsorgsvæsen, der reelt drager omsorg for sine brugere.

Venstre har langt skarpere fokus på ledelse på de kommunale plejehjem.

V ønsker, at der på alle kommunale plejehjem er lokale bestyrelser, hvor både ledelse, ansatte og f.eks. ildsjæle og pårørende har en plads omkring bestyrelsesbordet. Vi ønsker bestyrelser, hvor også pårørende har indflydelse på, hvem

der ansættes som leder f.eks. efter samme model, som vi har skolebestyrelser.

Det vil åbne for, at man i god dialog med både ansatte og ledelse kan prioritere opgaver og indsatser, så der netop gives plads til omsorg, nærvær og de gode relationer. Tidsmangel er ikke en undskyldning for ikke at drage omsorg, men det er klart, at den måde man bruger tiden på har betydning for, hvordan ens hverdag hænger sammen og her kommer ledelsen i spil.

V kan på den baggrund ikke støtte forslaget om, at »omsorg« skrives ind i en stram lovgivningsramme.

Karina Adsbøl (UFG), Lise Bech (UFG), Liselott Blixt (UFG), Bent Bøgsted (UFG) og Hans Kristian Skibby (UFG)

[Et x-tal] i udvalget bestående af [...], [Karina Adsbøl (UFG), Lise Bech (UFG), Liselott Blixt (UFG), Bent Bøgsted (UFG) og Hans Kristian Skibby (UFG)] er af den opfattelse, at retten til omsorg skal fremgå af lovgivningen som en egentlig rettighed for ældre medborgere. Omsorgssvigt kan være lige så farligt som forkert medicinbehandling, utilstrækkelig pleje, hygiejne m.v. og kan være direkte skadeligt for borgeren både psykisk og fysisk. Formålet med at indskrive retten til omsorg direkte i lovgivningen er at forebygge omsorgssvigt. Det skal stå klart for personalet, at de ældre borgere har et uomtvisteligt krav på, at der bliver draget den nødvendige og tilstrækkelige omsorg over for dem afhængigt af den enkeltes behov for hjælp og støtte. Der har desværre været alt for mange eksempler på, at ældre borgere lades i stikken og udsættes for omsorgssvigt.

Derudover er omsorg vigtig for den mentale sundhed, og det er helt afgørende at forebygge, at ældre på plejehjem og hjemmehjælpsmodtagere m.fl. udvikler depressioner eller føler sig ensomme. Indførelsen af en reel lovfæstet ret til omsorg vil øge Ældretilsynets pligt til at reagere og handle, hvis der er mistanke om, at borgeren ikke får den nødvendige og ordentlige omsorg, som borgeren har krav på. Derudover vil de pårørende kunne reagere med en direkte henvisning til lovgivningen, hvis de oplever, at deres ældre pårørende ikke får den nødvendige omsorg, der er afgørende for trivslen.

[x-tallet] noterer sig, at ministeren under førstebehandlingen af beslutningsforslaget tilkendegav, at hun har sympati

for forslaget, og at hun er enig i udfordringerne. Dog finder ministeren ikke, at enkeltstående justeringer i lovgivningen er vejen frem. Der er et vigtigt arbejde i gang med den nye ældrelov, hvor udfordringerne efter ministerens opfattelse skal håndteres. Fokus for arbejdet med den nye ældrelov er bl.a. værdighed og omsorg. [X-tallet] vil derfor forpligte regeringen til at følge op på problemstillingen og løsningsmuligheder, så det i den nye ældrelov kommer til at fremgå, at retten til omsorg er uomtvistelig.

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Moderaterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved beretningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med politiske bemærkninger i beretningen.

2. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 25. februar 2022 og var til 1. behandling den 10. maj 2022. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social- og Ældreudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i [2] møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt [2] bilag på beslutningsforslaget.

P.u.v.

Kirsten Normann Andersen
Formand